

66 U S T A W A

z dnia 17 lutego 1960 r.

o orderach i odznaczeniach.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Ordery i odznaczenia nadaje się w uznaniu zasług położonych w dziedzinie gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, umocnienia władzy ludowej i obronności Państwa.

Art. 2. 1. Ordery i odznaczenia nadaje Rada Państwa.

2. Wnioski o nadanie orderów i odznaczeń przedstawiają Radzie Państwa naczelne władze organizacji politycznych, społecznych, związkowych, spółdzielczych i naukowych, Prezes Rady Ministrów, ministrowie i kierownicy centralnych urzędów oraz prezydya wojewódzkich (miejskich w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

Rozdział 2.

Ordery.

Art. 3. 1. Order Budowniczych Polski Ludowej może być nadany osobom, które położyły szczególnie wybitne zasługi w dziele budowy Polski Ludowej, zwłaszcza w dziedzinie:

- działalności państwowej lub społecznej,
- gospodarki narodowej,
- oświaty, nauki, kultury i sztuki,
- ochrony zdrowia,
- umocnienia obronności Państwa.

2. Order Budowniczych Polski Ludowej może być również nadany przedsiębiorstwu, zakładowi, instytucji lub jednostce terytorialnej.

Art. 4. 1. Order Odrodzenia Polski może być nadany osobom, które położyły wybitne zasługi w dziedzinie:

- oświaty, nauki, kultury i sztuki,
- gospodarki narodowej,
- działalności społecznej i służby państwowej,
- ochrony zdrowia i rozwoju kultury fizycznej,
- umocnienia obronności Państwa.

2. Order Odrodzenia Polski dzieli się na pięć klas:

- I klasa — Krzyż Wielki orderu Odrodzenia Polski,
- II klasa — Krzyż Komandorski z Gwiazdą orderu Odrodzenia Polski,
- III klasa — Krzyż Komandorski orderu Odrodzenia Polski,
- IV klasa — Krzyż Oficerski orderu Odrodzenia Polski,
- V klasa — Krzyż Kawalerski orderu Odrodzenia Polski.

Art. 5. 1. Order Virtuti Militari jest orderem wojennym, stanowiącym nagrodę za wybitne zasługi bojowe.

2. Order Virtuti Militari dzieli się na pięć klas:

- I klasa — Krzyż Wielki orderu Virtuti Militari,
- II klasa — Krzyż Komandorski orderu Virtuti Militari,

- III klasa — Krzyż Kawalerski orderu Virtuti Militari,
- IV klasa — Krzyż Złoty orderu Virtuti Militari,
- V klasa — Krzyż Srebrny orderu Virtuti Militari.

Art. 6. 1. Order Krzyża Grunwaldu jest orderem wojennym, stanowiącym nagrodę za wybitne zasługi bojowe lub w dziele utworzenia i rozwoju Sił Zbrojnych Polski Ludowej.

2. Order Krzyża Grunwaldu dzieli się na trzy klasy:
- order Krzyża Grunwaldu I klasy,
 - order Krzyża Grunwaldu II klasy,
 - order Krzyża Grunwaldu III klasy.

Art. 7. 1. Order Sztandaru Pracy może być nadany osobom, które położyły wybitne zasługi dla budowy socjalizmu w Polsce Ludowej, zwłaszcza w dziedzinie:

- gospodarki narodowej, w szczególności przez trwałe i znaczne przodownictwo w pracy, olepszenie organizacji lub metod pracy, zwiększenie jej wydajności, wynalazczość, racjonalizatorstwo oraz wprowadzanie postępu technicznego,
- działalności społecznej i służby państwowej,
- oświaty, nauki, kultury i sztuki,
- ochrony zdrowia i rozwoju kultury fizycznej,
- umocnienia obronności Państwa.

2. Rada Państwa określi zasady nadawania orderu Sztandaru Pracy za nieprzerwaną i wyróżniającą się pracę w górnictwie pod ziemią.

3. Order Sztandaru Pracy dzieli się na dwie klasy:
- order Sztandaru Pracy I klasy,
 - order Sztandaru Pracy II klasy.

4. Order Sztandaru Pracy może być również nadany przedsiębiorstwu, zakładowi, instytucji lub jednostce terytorialnej.

5. Order Sztandaru Pracy może być nadany w każdej klasie wielokrotnie.

Rozdział 3.

Odznaczenia.

Art. 8. 1. Krzyż Zasługi może być nadany osobie zasłużonej w pracy zawodowej lub w działalności społecznej.

2. Rada Państwa określi zasady nadawania Krzyża Zasługi za nieprzerwaną i wyróżniającą się pracę w górnictwie pod ziemią, w hutnictwie i w morskich stocznicach.

3. Krzyż Zasługi dzieli się na trzy stopnie:
- Złoty Krzyż Zasługi,
 - Srebrny Krzyż Zasługi,
 - Brązowy Krzyż Zasługi.

4. Złoty Krzyż Zasługi może być nadany również przedsiębiorstwu, zakładowi, instytucji lub jednostce terytorialnej.

5. Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi może być nadany dwukrotnie.

Art. 9. 1. Krzyż Walecznych jest odznaczeniem wojennym, stanowiącym nagrodę za czyn męstwa i odwagi wykazany w boju.

2. Krzyż Walecznych może być nadany wielokrotnie.

Art. 10. 1. Medal „Zasłużonym na Polu Chwały” jest odznaczeniem wojennym, stanowiącym nagrodę za zasługi bojowe.

2. Medal „Zasłużonym na Polu Chwały” dzieli się na trzy stopnie:

Złoty Medal „Zasłużonym na Polu Chwały”,
Srebrny Medal „Zasłużonym na Polu Chwały”,
Brazowy Medal „Zasłużonym na Polu Chwały”.

3. Medal „Zasłużonym na Polu Chwały” może być nadany w każdym stopniu wielokrotnie.

Art. 11. Krzyż Partyzancki jest odznaczeniem wojennym, stanowiącym nagrodę za udział w walkach partyzanckich z hitlerowskim okupantem.

Art. 12. Medal „Za waszą wolność i naszą” stanowi nagrodę dla osób, które uczestniczyły w walkach Republikańskiej Armii Hiszpańskiej o wolność ludu hiszpańskiego jak również dla osób, które szczególnie wyróżniły się w udzielaniu pomocy polskim jednostkom w Republikańskiej Armii Hiszpańskiej.

Art. 13. Śląski Krzyż Powstańczy stanowi nagrodę dla osób, które brały udział w walkach przeciw zaborcom niemieckim w powstaniach śląskich 1919—1921.

Art. 14. Wielkopolski Krzyż Powstańczy stanowi nagrodę dla osób, które brały udział w walkach przeciw zaborcom niemieckim w powstaniu wielkopolskim 1918—1919.

Art. 15. Medal za Warszawę 1939—1945 stanowi nagrodę dla osób, które brały udział w obronie Warszawy w 1939 roku, w walkach w okresie okupacji i w powstaniu warszawskim oraz w wyzwoleniu Warszawy.

Art. 16. „Medal za Odrę, Nysę, Bałtyk” stanowi nagrodę dla osób, które brały udział w walkach o granice aż Odry, Nysy i Bałtyku.

Art. 17. „Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 r.” stanowi nagrodę dla osób, które przyczyniły się do zwycięstwa nad faszyzmem hitlerowskim w okresie wojny 1939—1945.

Art. 18. 1. Medal „Za ofiarność i odwagę” może być nadany osobie, która z narażeniem życia miała ratunek tonącym, ofiarom katastrof żywiołowych, pożarów, wybuchów lub innych nieszczęśliwych wypadków albo w takich okolicznościach ratowała zagrożone mienie.

2. Medal „Za ofiarność i odwagę” może być nadany wielokrotnie.

Art. 19. 1. Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny” jest odznaczeniem wojskowym i dzieli się na trzy stopnie:

Złoty Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny”,
Srebrny Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny”,
Brazowy Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny”.

2. Złoty lub Srebrny Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny” nadaje się żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, którzy nienagannie przesłużyli w Siłach Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, dwadzieścia pięć względnie piętnaście lat.

3. Złoty lub Srebrny Medal „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny” może być nadawany również pracownikom cywilnym, którzy nienagannie przepracowali w służbie Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dwadzieścia pięć względnie piętnaście lat.

Art. 20. „Medal 10-lecia Polski Ludowej” jest odznaczeniem jubileuszowym, stanowiącym nagrodę dla osób, które

w okresie pierwszego dziesięciolecia Polski Ludowej wyróżniły się całokształtem swojej pracy zawodowej lub działalności społecznej.

Art. 21. Medal „Za długoletnie pozycie małżeńskie” nadaje się osobom, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

Art. 22. Ordery i odznaczenia, z wyjątkiem orderu Budowniczych Polski Ludowej, mogą być nadawane również cudzoziemcom za zasługi położone w dziedzinie umocnienia współpracy międzynarodowej i utrwalenia pokoju, za zasługi względem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub jej obywateli oraz stosownie do zwyczajów międzynarodowych.

Art. 23. 1. Odznaczeni otrzymują odznakę nadanego orderu lub odznaczenia oraz dokument o jego nadaniu (dyplom lub legitymację).

2. Państwo ma wyłączne prawo wyrobu odznak orderów i odznaczeń. Prawo to wykonuje Mennica Państwowa lub inne przedsiębiorstwo państwowe określone przez Radę Państwa.

Art. 24. 1. Utrata orderu lub odznaczenia następuje na skutek skazania na karę utraty obywatelskich praw honorowych.

2. Rada Państwa może pozbawić orderu lub odznaczenia w razie stwierdzenia, że nadanie ich nastąpiło w wyniku wprowadzenia w błąd albo że odznaczony dopuścił się czynu, wskutek którego jest niegodny orderu lub odznaczenia.

Art. 25. Rada Państwa określi:

- 1) opis, wymiary i wzory rysunkowe odznak orderów i odznaczeń,
- 2) tryb przedstawiania wniosków o nadanie orderów i odznaczeń,
- 3) tryb włączania orderów i odznaczeń oraz sposób ich noszenia.

Art. 26. Rada Państwa może określić szczegółowe zasady nadawania poszczególnych orderów i odznaczeń.

Art. 27. 1. Uznaje się za zakończone nadawanie Brazowego Medalu „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny”.

2. Minister Obrony Narodowej ustali w drodze rozporządzenia wydane go w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych zasady zaliczania służby wojskowej i pracy do okresów wymaganych dla nadania Srebrnego i Złotego Medalu „Sily Zbrojne w Służbie Ojczyzny”.

Art. 28. Obywatel polski może przyjąć order, odznaczenie krzyż, medal lub inną szczerzną odznakę obcego państwa po uzyskaniu na to zezwolenia Rady Państwa.

Art. 29. Tracą moc dotychczasowe przepisy, którymi ustanowione zostały ordery i odznaczenia, jak również:

- 1) ustawa z dnia 9 kwietnia 1936 r. o odznaczeniach cudzoziemskich (Dz. U. Nr 34, poz. 251),
- 2) dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 grudnia 1944 r. o orderach, odznaczeniach i medalach (Dz. U. Nr 17, poz. 91),
- 3) dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 grudnia 1944 r. o trybie nadawania orderów, odznaczeń wojskowych oraz medali (Dz. U. Nr 17, poz. 92).

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*

Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*